

Ο χάρος βγήκε παγανιά

written by Piera Del Bando | 06.01.2023

*Ο χάρος βγήκε, βγήκε παγανιά
μεσ' στη δική μου γειτονιά
κι από τον πολύ συλλογισμό
έχασε το λογαριασμό
Κι από μια πόρτα χαμηλή
κι από μια σκοτεινή αυλή
βγήκε κλεφτά, κλεφτά ο σιδεράς
ο σιδεράς και του είπε λόγια της χαράς
Ο χάρος βγήκε, βγήκε παγανιά
μεσ' στη δική μου γειτονιά
Ο χάρος βγήκε, βγήκε παγανιά
και θέρισε μια γειτονιά
και έγινε μαύρος ουρανός
και ανεμοζάλη και καπνός*

Το τραγούδι "Ο Χάρος βγήκε παγανιά" κυκλοφόρησε το 1972 και περιλαμβάνεται στο δίσκο "Άγιος Φεβρουάριος" σε μουσική του Δήμου Μούτση και στίχους του Μάνου Ελευθερίου.

Η ιστορία του δίσκου ξεκινά την τριετία 1968-1970, όταν ο Μάνος Ελευθερίου γράφει 30 περίπου κείμενα, εμπνευσμένα από την ενασχόλησή του εκείνης της περιόδου, με καρτ ποστάλ, φωτογραφίες, άρθρα και λοιπές πηγές από τη Σμύρνη προς της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Ο Μάνος Ελευθερίου έδωσε τους στίχους του στον Δήμο Μούτση. Του τόνισε όμως ότι

αυτοί οι στίχοι δεν είναι η ιστορία της Σμύρνης, αλλά αναφέρονται σε κάτι οριστικά χαμένο σαν τη Σμύρνη.

Ο Δήμος Μούτσης μελοποίησε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα εννέα από τα κείμενα. Τα τραγούδια πρωτοπαρουσιάστηκαν ζωντανά τον Οκτώβριο του 1971 στο κέντρο ‘‘Περικλής’’ της Πλάκας, το οποίο μετονομάστηκε σε ‘‘Φεβρουάριος’’ ειδικά για αυτές τις παραστάσεις.

Τα πιο λαϊκά τραγούδια του κύκλου απέδιδε ο Γιάννης Μπογδάνος, ενώ τα πιο λυρικά κομμάτια ερμήνευε η Πετρή Σαλπέα. Ο Μούτσης κράτησε τη Σαλπέα και για την ηχογράφηση του υλικού, αναζητούσε όμως ερμηνευτή για τα ‘‘αντρικά’’ κομμάτια του δίσκου. Δέχτηκε σε ακρόαση πολλούς τραγουδιστές. Δεν έβρισκε όμως αυτό που ήθελε. Τον Δημήτρη Μητροπάνο του τον πρότειναν από την εταιρεία, τη Philips.

Ο Δήμος Μούτσης κάλεσε τον τραγουδιστή για δοκιμαστικό, ο νεαρός όμως τότε Δημήτρης Μητροπάνος υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία στην Αλεξανδρούπολη. Με μέσο της εταιρείας πήρε ολιγοήμερη άδεια, κατέβηκε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στον Μούτση.

Στεγνή φωνή-σκέτη, χωρίς πολλά τσαλίμια, ό,τι έπρεπε για αυτό που ήθελε ο Μούτσης σ’ αυτά τα τραγούδια. Καταφέρνουν να εξασφαλίσουν στον τραγουδιστή νέα άδεια για να ηχογραφήσει.

Στις 20 Δεκεμβρίου του 1971 ο Δημήτρης Μητροπάνος κατέβηκε στην Αθήνα και μέσα σε δύο μέρες ηχογράφησε και τα πέντε τραγούδια που λέει στο δίσκο.

Ο Άγιος Φεβρουάριος είναι ένας από τους πρώτους δίσκους που γράφονται σε οκτακάναλο, το οποίο μόλις είχε φτάσει στα στούντιο της Κολούμπια. Η σύγχρονη τεχνολογία ηχογράφησης προσφέρει στον Δήμο Μούτση τη δυνατότητα πειραματισμού. Ο συνθέτης βάζει τον Δημήτρη Μαριολά να παίξει με το μπουζούκι του συνδεδεμένο στον ενισχυτή.

Η ενορχήστρωση του δίσκου προκαλεί αμηχανία στους κριτικούς. Η εφημερίδα ‘‘Ακρόπολις’’ (1972) επισημαίνει την επίδραση της σύγχρονης ποπ στον τρόπο έκφρασης του συνθέτη.

Ο δίσκος κυκλοφορεί το 1972 και δεν ξεπερνά σε πωλήσεις τα 2.000 αντίτυπα. Η αποτυχία είναι καθολική, μέχρι που λαμβάνει χώρα η υπόθεση Κοεμτζή και ο συγγραφέας Δημήτρης Ψαθάς, σε κείμενό του στην πρώτη σελίδα των ΝΕΩΝ, αναφέρει το ‘‘Ο Χάρος βγήκε παγανιά’’ ως ‘‘τραγούδι προτρέπον εις εγκλήματα’’. Ο κόσμος αρχίζει να αναζητεί το συγκεκριμένο τραγούδι και οι πωλήσεις του ‘‘Αγίου Φεβρουαρίου’’ ανεβαίνουν ραγδαία...

Πληροφορίες από το MusicHeaven.gr